

Володимир Винниченко

Кумедія з Костем

Переказ

Історія про хлопчика Костя, що служив у пана і був його незаконно народженим сином. Життя виховало маленького хлопчика дуже сміливим, завзятим і по-доброму впертим. Проте серед цих рис головною рисою дитини було те, що хлопець ніколи не плакав. Не плакав він, хоча слуги навмисне знищалися над ним, щоб він плакав, а Кость «заверещить тоненько-тоненько, зажмуриться й біжить куди попало. А все-таки не плаче! Його так і прозвали за це «кам'яним виродком».

Автор розповідає як Кость та Данилко, Семенець, Микита — пасли товар на луку. Хлопці — свій, а Кость — панський». Хлопці жили у сім'ях, Кость — сирота, який батрачить у пана.

Йому жилося дуже несолодко, мало того, що його постійно били на службі, та ще й діти теж знущалися з нього, так ніби їм подобалося, як він обурюється. Вони називали його байстрюком і сином пана. Хлопця це надзвичайно ображало: він дуже хотів би, щоб у нього нікого не було, ніж би він служив у свого батька, який не звертав на сина

ніякої батьківської уваги, якої так бракує кожній дитині. Та ще й діти при кожній нагоді казали йому про це.

Надворі холодно. «...всі були в свитках і чоботях, а Кость босий і в одному піджачку та брудній сорочці. Груді були розхристані».

Всі хлопці замерзли і не могли скрутити папіроску. Кость сказав, що він може скрутити папіроску:

«— Ага! Не скрутиш. Руки змерзли. А в мене ні... От які! І Кость простягнув усім свою чорну, подряпану невеличку руку. Йому, очевидячки, чогось дуже хотілося говорити про свої руки».

Кость похвастався і витяг ганчірочку, в якій було замотано три цигарки. Виявляється він їх вкрав у економа. Микита вихопив у Костя цигарки. «Кость якраз збирався щось сказати Данилові й аж здригнувся весь. Але зараз же скривився, вишкірив зуби й зробив: — Хрр!»

Хлопці курили цигарки, яких було тільки три і Костеві нічого не дісталось. Та це й сміялися з Костя. Костя сказав, що йому нічого не шкода і що він може віддати їм навіть картуза.

Здається, сам Кость ладен зробити все, щоби діти, його однолітки, сприймали хлопчика другом: він навіть на спір готовий буг роздягнутися, щоби показати, — йому не холодно (тим самим завоювати довіру дітей). Хлопці ж дивилися на